

Liliana Brožič

DOI:10.33179/BSV.99.SVI.11.CMC.24.4.0

UVODNIK

SODOBNI VOJAŠKI IZZIVI – DRUGA ČETRRTINA

Leto se počasi, a vztrajno izteka. Bliža se čas, ko bomo ocenili opravljeno delo in delali načrte za prihodnje leto ter oblikovali nove ideje. Sodobni vojaški izzivi bodo vstopili v pomembno leto. Jeseni 2023 bo petindvajset let od izida prve številke, ki se je leta 1999 imenovala Bilten Slovenske vojske. Pomembnih obletnic, povezanih z revijo, ki jo izdaja Generalštab Slovenske vojske, je bilo kar nekaj, in vsakič smo jih želeli različno zaznamovati. Med njimi so bili vedno tudi statistični podatki. Dobro je vedeti, da je bilo v vsem času izhajanja publikacije napisanih 580 prispevkov, pri čemer niso vključeni uvodniki in recenzije knjig.

Prispevke je napisalo 745 avtoric in avtorjev. Od teh jih je bila polovica iz Slovenske vojske, 60 jih je bilo z Ministrstva za obrambo, 190 drugih avtorjev je bilo iz Slovenije, 131 pa je bilo tujih.

Vse od leta 2008 smo si prizadevali postati boljši, prepoznavnejši, kakovostnejši in aktualnejši. Uvedli smo recenzijski postopek, ki je zelo pomemben pri nastajanju publikacije in zagotavlja anonimen pregled besedil, ki avtorjem pomaga pri doseganju boljših rezultatov. Tako je od leta 2008 do 2022 nastalo 391 prispevkov. Recenzijski pregled vsakega prispevka sta opravila najmanj dva recenzenta. Če se je njuna ocena razlikovala, smo vključili še tretjega. O končni oceni prispevka smo vedno razpravljali tudi na uredniškem odboru. Ta se je z leti spreminjal in postajal številčnejši. Leta 2022 uredniški odbor sestavlja 20 članic in članov, od tega osem slovenskih in dvanajst tujih.

Statistični podatki kažejo, da se je postopoma dvigovala tudi kakovost prispevkov. V letih 2009, 2010, 2012 in 2015 je bila več kot polovica prispevkov strokovnih, v vseh drugih letih pa se je to razmerje postopoma prevesilo v prid znanstvenim prispevkom. Vse od leta 2017 so strokovni članki bolj izjema, delež znanstvenih pa je povprečno višji od 80 odstotkov. Želja uredniškega odbora je vedno bila uvrstitev

v mednarodne podatkovne baze, ki skrbijo za večjo prepoznavnost, povezljivost in odmevnost idej ter rezultatov dela avtorjev prispevkov. Mednarodne podatkovne baze so vedno zahtevnejše, vedno več pozornosti namenja kakovosti prispevkov, urednikovanju, kakovostnim kazalnikom, ki veljajo za urednike in recenzente, spletnim stranem publikacij in njihovim tiskanim različicam. Najpomembnejše merilo med vsemi naštetimi pa je, ali prispevke in avtorje v Sodobnih vojaških izzivih v svojih delih navajajo tudi drugi strokovnjaki in znanstveniki, ki objavljajo svoje prispevke v najuglednejših znanstvenih revijah.

V uredniškem odboru Sodobnih vojaških izzivov si prizadevamo slediti trendom, ki jih določajo mednarodne podatkovne baze. K temu največ prispevajo prav avtorice in avtorji, ki vztrajajo na svoji raziskovalni poti, verjamejo v svoje delo in so prepričani, da izmenjava mnenj, pogledov in idej v sinergiji z drugimi avtorji v mednarodnem okolju prinaša dodano vrednost za vse. Taka miselnost je tisto, kar motivira in vodi v prihodnost, ki lahko obeta.

V prihodnjem letu bo treba prizadevanja usmeriti tudi v razpravo o tem, kakšna naj bo prihodnost publikacije, kakšnih naj bo naslednjih petindvajset let in katere naj bodo prednostne naloge.

K temu bodo kot vedno prispevali vsi ljubitelji, strokovnjaki in raziskovalci, ki jim varnost, obramba in vojaštvo veliko pomenijo ter jih profesionalno ali raziskovalno zanimajo področja, od katerih je odvisna tudi naša skupna prihodnost.

Ena izmed njih je **Špela Boc**, ki proučuje tematiko *delitve vojaških bremen v zavezništvu*. Gre za pojav, ki je v zavezništvu zelo pomemben, v praksi pa ga države članice različno izvajajo. Kako ga opredeliti in ovrednotiti ter še posebej primerjati med posameznimi državami na način, ki bo pravičen in sorazmeren, je zanimiv izziv. Sledi seveda vprašanje, ali ga je res treba primerjati in ovrednotiti v zavezništvu, ki temelji na solidarnosti.

Podnebne spremembe kot izziv za vojsko je tema, ki je že nekaj časa aktualna in vedno znova ocenjujemo, da bo tako tudi v prihodnje. **László Földi** in **József Padányi** ugotavljata, da je v Evropski uniji vedno več naravnih nesreč kot posledica podnebnih sprememb, zaradi česar morajo države pri spoprijemanju z njimi vključevati tudi oborožene sile. Te se bodo morale na tako odzivanje držav tudi ustrezno pripraviti.

Milica Sikimić proučuje kakovost usposobljenosti policistov v Bosni in Hercegovini za ukrepanje na področju terorizma. V *Premisleku o politiki temeljnega usposabljanja policistov v Bosni in Hercegovini* ugotavlja, da organizacijska razpršenost po posameznih delih države vpliva tudi na njihovo različno pripravljenost na tem področju in kako bi bilo mogoče ukrepati, da bi se navedeno izboljšalo.

V nadaljevanju **Ana Hazler** tudi s pomočjo ankete v članku *Vzpostavljanje infrastrukture upravljanja terminologije – študija primera slovenske*

obrambno-vojaške terminologije raziskuje, kakšni so rezultati dolgoletnih prizadevanj za upravljanje terminologije, kako kakovostno delujejo in kje so priložnosti za izboljšave. V sodelovanju s tujimi strokovnjaki je izmenjala ideje in našla nekaj novih rešitev.

Izvor nekaterih vojaških izrazov z jezikoslovnega vidika podrobno pojasnjuje zgodovino in logiko nastanka nekaterih vojaških besed, ki so najpogostejše uporabljene in najbolj znane. Mednje spadajo tudi nazivi činov v vojskah. **Cristina Sáiz Enfedaque** in **Antonio Martínez De Baños Carrillo** sta proučevala nastanek teh besed, k čemur je pomembno prispevalo mednarodno sodelovanje že davno v zgodovini. Na razvoj besed je vplivalo več jezikov, vse pa imajo svoje logično poimenovanje.

O evropski varnostni identiteti pišeta **Oliver Andonov** in **Jana Iljeva**. Poudarjata pomen nacionalne in varnostne identitete držav članic, ki pomembno vplivata tudi na evropsko. *Evropska varnost skozi prizmo identitete in mednarodnih konfliktov (primer Republike Severne Makedonije)* ponuja vpogled v dogajanje na tem področju na Zahodnem Balkanu. Tega je skozi zgodovino zaznamovala povečana dinamika najrazličnejših procesov, zato je, kot predlagata avtorja, pravi čas za več pozornosti za tiste prioritete, ki so usmerjene v prihodnost, in manj za tiste iz preteklosti, čeprav so tudi te pomembne.